

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0518U000586

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-06-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чекарева Євгенія Сергіївна

2. Chekareva Yevheniia Serhiivna

Кваліфікація: к. філол. н., 10.02.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 31-05-2018

Спеціальність за освітою: Класична філологія

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.001.19

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, 60, Київ, Київська обл., 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик:

Тема дисертації:

1. Концептуальні сфери простору й часу в лексико-семантичній системі давньогрецької мови
2. Conceptual Spheres of Space and Time in Lexico-semantic System of Ancient Greek

Реферат:

1. У дисертації досліджено проблему системної організації концептуальних сфер простору й часу як фрагментів загальної концептуальної системи еллінів; виявлено лінгвальні стратегії й механізми, що трансформують чуттєві дані про простір і час у структуровану систему в давньогрецькій мовній свідомості, яка забезпечує породження і сприйняття повідомлень про фізичний простір і процеси в ньому в актах комунікації; описано функційно-семантичні особливості лексем, що виступають мовними репрезентантами концептосфер простору й часу і характеризуються як універсальними, так і етноспецифічними рисами мовної моделі світу давніх греків. Проведене дослідження підтвердило гіпотезу, що семантична структура слова інкорпорує дані про сприйняття й перцептуальні характеристики позначуваного і його зв'язки з іншими об'єктами й явищами у світі, найбільш точно виявляє специфіку картини світу, зафіксованої в давньогрецькій мові, даючи можливість для реконструкції її базових фрагментів – простору й часу.

2. The work studies the problem of system organization of conceptual sphere of space and time as a fragment of general conceptual system of Hellene; lingual strategies and mechanisms that transfer sensitive data about space and time into structured system of Ancient Greek language consciences that ensure creation and perception of messages about physical space and its processes in the communicational acts is discovered; functional-semantic peculiarities of lexemes that act as language representatives of concept sphere of space and time is characterized by ethno-specific features of Ancient Greek model of word are described. The research actuality is determined by some fragmentariness in presentation of quite numerous studies in the system of representation of category of space and time in Ancient Greek. Despite a great potential in language picture of word representation, lexis of Ancient Greek is a scantily investigated question. This particular language level is lack of unified structural and functional-semantic description, has uncertainty in principals and methods of dividing lexis into lexical-semantic groups, first of all because of mental structure, peculiarities of Ancient Greeks' perception of the world, which formed the basis for formation and organization of lexemes into appropriate groups. That is why the analysis of the system of lexemes of space-time semantics and defining of their role in formation of Ancient Greek picture of the world is appeared to be quite actual. The novelty of scientific results is defined by the fact that it was the first time when a complex system approach was used on the material of Ancient Greek to study functional-semantic peculiarities of unites of different lexical-grammar classes as representatives of space-time conceptual sphere in terms of proposed in work new direction of lingual research – that is conceptual-functional lexicology. The dependence of formation of corpus of lexemes of space-time semantics from peculiarities of perception of environment by Ancient Greeks was determined. The peculiarities of macro- and micro-concepts of space and time in lexico-semantic groups of different parts of speech (nouns, adjectives, pronouns, adverbs) is described, the peculiarities of their objectification in constructions with prepositions is analysed. With the help of unites of different lexical- grammatical class the correlation in designation of basic for the language consciousness of Hellenes concepts was noted. The research discovered that space-time lexis is founded on the base concepts, which are given to a human from the very birth, is essentially anthropocentric and shows both universal and ethno-specific features that are caused by peculiarities of psychophysical and cultural comprehension of the world by representatives of a certain ethno-lingual conciseness. The analysis of conceptsphere of space and time as a part of the general conceptual system has shown that they are complex, structured unities that are adjusted to different speech levels. Field way of organization of concept corpus of sphere supported by unity of cognitive semantics correlates with the field principle of organisation of the lexico-semantic system of language due to which the group of language units is formed according to the commonality of meaning. The fulfilled analysis of lexis of space-time semantics proves that this language level layer is formed due to a system principle and appears to have multi-layers hierarchical organization, which is similar to organization of conceptual fields inside conceptual sphere of space and time with the possibility of highlighting of core and peripheral zones, determination of connections and interconnections of particular nature between unites of this system. The fulfilled research approved the hypothesis that semantic structure of the word incorporates data about sensation and perceptual characteristics of denotatum and its connection with another objects and phenomena in the world, can identify the specifics of picture of the word fixed in Ancient Greek as precisely as possible, it gives an opportunity for reconstruction of its base fragments – that is space and time. It was established that objectivation of conceptual spheres of space and time by means of lexico-semantic system of Ancient Greek reveals both universal features specified by common for human mentality processes of cogitation of space and time and specific, those ones that are caused by peculiarities of formation of national-language picture of word.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мойсієнко Анатолій Кирилович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мойсієнко Анатолій Кирилович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.